

Alþingi
Erindi nr. Þ 140/1316
komudagur 1.3.2012

Umhverfis- og samgöngunefnd
skrifstofu Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

Umsögn um frumvarp til laga um landslénið .is og önnur íslensk höfuðlén, sbr. þskj. 290 - 268. mál, 140. löggjafarþing 2011-2012 (hér eftir vísað til "frumvarpsins").

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis er hvött til að hafna þessu frumvarpi, en skoða þess í stað sænsku lögin um höfuðlén sem auðveldlega má aðlaga íslenskum aðstæðum.

Til vara er umhverfis- og samgöngunefnd er hvött til að skoða betur og endurskoða eftirfarandi atriði í frumvarpinu um landslénið .is.

1. Internet á Íslandi hf. (ISNIC) hefur samning um starfrækslu .is lénsins við ICANN sem er aðili ótengdur íslenskum stjórnvöldum. Íslenska ríkið getur ekki tekið þennan rétt að sér án undangenginna samningaviðræðna við ICANN og ISNIC núverandi handhafa.
2. Í frumvarpinu er lagt til að Póst- og fjarskiptastofnun veiti skráningarstofu starfsleyfi til 5 ára, sem er mög skammur tími og til þess fallið að draga úr gæðum lénsins. Í greinargerð frumvarpsins segir í VIII.kafli um mat á áhrifum: „nægjanlegt væri að setja lagaramma um nógildandi fyrirkomulag „. Í frumvarpinu er hins vegar gengið mun lengra með þeirri fyrirætlan að setja 5 ára starfsleyfi á hlutverk sem ISNIC hefur gegnt með sóma í 25 ár. Við lagasetningu sem þessa, er ávallt mikilvægt að ganga ekki lengra en þörf er á og valda ekki skaða að óþörfu. Eignarréttarákvæði stjórnarskrárinnar veitir vernd gegn ásælni ríkisvaldsins og er umhverfis- og samgöngunefnd hvött til að skoða önnur úrræði, s.s. nýleg sænsk lög um lénamál, sem eru ekki eins íþyngjandi og breyta þessu ákvæði frumvarpsins. Með þeim fyrirætlunum sem hér eru lagðar fram er starfsemi ISNIC sett í uppnám, langtímasjónarmið víkja fyrir skammtímasjónarmiðum og sú festa og stöðugleiki sem núverandi stjórn ISNIC hefur lagt svo mikla áherslu á mun hverfa. Það óöryggi sem rekstrinum verður búinn, verði frumvarpið samþykkt óbreytt, gengur þvert gegn markmiði frumvarpsins að „tryggja bæði gæði og framþróun á sviði lénaumsýslu“ IV . kafli.
3. Mótmælt er hugmyndum um að auka kostnað með því að leggja á sérstakt 4.9% lénagjald sem renna á til Póst- og fjarskiptastofnunar. Samanborið við þau gjöld sem fjarskiptafyrirtæki greiða til Póst- og fjarskiptastofnunar er hér um okurgjöld að ræða . Aukinn kostnaður mun fyrr en síðar verða borinn af neytendum, og gengur þannig gegn markmiðum frumvarpsins.
4. Skipting á starfsleyfishafa. Í frumvarpinu segir að nýr starfsleyfishafi eigi að fá afhenda réttthafaskrá og nafnþjón. Gagnagrunnur/viðskiptamannaskrá ISNIC hefur verið í þróun og vinnslu í 25 ár og er eitt af verðmætum félagsins. Slíkur gagnagrunnur verður ekki afhentur þriðja aðila án þess að sanngjörn greiðsla komi til. Eignaupptaka eins og hér er lögð til gengur gegn stjórnarskrá landsins.
5. Neytendur á Evrópska efnahagssvæðinu munu ekki geta valið .is lén, verði frumvarpið samþykkt óbreytt, þar sem í frumvarpinu er gert ráð fyrir að til þess að neytandi geti skráð (keypt) .is lén, þurfi hann að vera lögráða einstaklingur eða lögaðili sem hefur skráða kennitölu eða sambærilega staðfestingu frá stjórnvöldum og hafa tengsl við Ísland. Þessi takmörkun gengur gegn fjórfrelsinu á hinu evrópska efnahagssvæði og kemur í veg fyrir að Evrópubúar geti átt í viðskiptum á EES-svæðinu. Verði greinin lögfest með þessum hætt, verður Eftirlitsstofnun EFTA gert aðvart um þessa mismunun.

6. Gjaldskrá. Í frumvarpsdrögum er Póst- og fjarskiptastofnun veitt heimild til mikilla inngripa í gjaldskrá skráningarstofu og er hér gengið lengra en gildir almennt um fjarskiptafyrirtæki, sem jafnvel er í markaðsráðandi stöðu. ISNIC er í fullri samkeppni við önnur höfuðlén og sérstaklega höfuðlénid .com og því ekki í neinni einokunarstöðu.
7. Í frumvarpinu er Póst- og fjarskiptastofnun veittar mjög víðtækar valdheimildir, sbr. 15. gr.: "Póst- og fjarskiptastofnun fer með eftirlit með framkvæmd laga þessara.....og eftir atvikum starfsemi skráningaraðila og réttshafa." Það er ástæðulaust með öllu og raunar óskiljanlegt að Póst- og fjarskiptastofnun eigi að hafa eftirlit með réttshöfum!
8. Ágreiningur. Í frumvarpinu er lagt til að sett verði á laggimar sérstakur aðili sem fjalli um ágreining um lén. Neytendastofa hefur sinnt þessu hlutverki með ágætum undarfarin ár og verður ekki séð að þörf sé á kostnaðarsamri breytingu þar á.

Í greinargerð kemur fram að lén sé takmörkuð auðlind, en hún er ekki takmarkaðri en svo að allir Íslendingar geta valið sér lén mörg þúsund sinnum þar sem hvert lén getur verið allt að 63 stafir. Hins vegar getur aðeins verið eitt lén af hverri gerð þ.e. lénið er einkvæmt, á sama hátt og engar tvær kennitölur eru eins.

Allar líkur eru á háleit markmið með lagasetningu um .is muni hafa þveröfug áhrif vegna íþyngjandi ákvæða sem sett eru fram í frumvarpinu. Gangi frumvarpið fram óbreytt er mikil hætta á að sú langtímahugsun sem stjórnendur ISNIC hafa sýnt hverfi og við taki skammsýni sem muni rýra gæði lénsins. Sá frábæri árangur sem félagið hefur náð eftir 25 ára uppbyggingu að Ísland geti stært sig af einu öruggasta léni heims er ekki tilviljun og byggir á þeirri langtímasýn sem stjórnendur hafa getað haft.

Í umræðu hefur komið fram að núverandi stjórnvöld eru ósatt við einkavæðingu fyrri tíma en telja sig ekki hafa fjármuni til að kaupa félagið til baka. Því er farin sú leið að setja um starfsemina lög, en fyrirbyggjandi frumvarp er svo íþyngjandi að líkja má við þjóðnýtingu, en án endurgreiðslu til núverandi eigenda. Slíkt framferði gengur gegn stjórnarskrá Íslands.

Umhverfis- og samgöngunefnd er hvött til að endurskoða efni frumvarpsins, sérstaklega ofanefnd atriði, en auk þess eru fjölmörg fremur tæknileg atriði sem þarf að endurskoða, í því sambandi er vísað til umsagnar lögfræðistofunnar LOGOS f.h. stjórnar Internets á Íslandi.

Grundarfirði 29. feb. 2012

Magnús Soffaníasson
framkvæmdastjóri TSC ehf.
Net- og tölvuþjónustu

Hlíðarvegi 8
350 Grundarfirði
netfang maggi@tsc.is